

OBSAH

Úvodem	11
1 Ošetřovatelské povolání	13
Zdravotnické zařízení	13
Členění nemocnice	13
Ošetřovatelství a jeho cíle	15
Hlavní cíle ošetřovatelství	15
Podstatné znaky ošetřovatelského povolání	16
Práce s lidmi	16
Fyzická a psychická náročnost práce	17
Potřeba spolupráce s ostatními zdravotnickými pracovníky	17
Práce ve směnném provozu	18
Potřeba vědomostí a dovedností	18
Dodržování mlčenlivosti	18
2 Vývoj ošetřovatelství	20
Historie ošetřovatelství a jeho významné osobnosti	20
První zprávy o začátcích ošetřovatelství	21
Florence Nightingalová	22
Nikolaj Ivanovič Pirogov	23
Mezinárodní organizace Červeného kříže	23
Vývoj českého zdravotnického školství	24
Současný systém vzdělávání sester	26
Základní kvalifikační průprava	26
Vyšší kvalifikace	27
Specializační studium	27
Vysokoškolské vzdělávání	27
Průběžné vzdělávání	27
Zapojení sester do profesních organizací	27
Odborné sesterské časopisy	28
Podíl sestry na výzkumné činnosti	28

3	Osobnost sestry	30
	Předpoklady pro výkon povolání	30
	Dobrá fyzická a psychická kondice	30
	Trvalá péče o osobní hygienu	31
	Nošení pracovního oděvu a úprava zevnějšku	32
	Optimální uspořádání životosprávy	33
	Potřeba hlubokých odborných znalostí	33
	Kompenzace pracovního zatížení	34
	Etický kodex sester	35
4	Ošetrovací jednotka	37
	Stavební uspořádání	37
	Součásti ošetrovací jednotky	37
	Pokoje pro nemocné	38
	Vyšetřovna a ošetrovna	41
	Pracovna sester	41
	Kuchyňka	41
	Jídelna	41
	Denní místnost	42
	Koupelna	42
	Klozety	42
	Místnost pro čištění a úklid pomůcek	42
	Místnost pro uskladnění čistého prádla a náhradních pomůcek	43
	Vedení záznamů o zařízení ošetrovací jednotky	43
	Udržování pořádku a čistoty	44
5	Organizace práce sester	46
	Úseky činnosti	46
	Zajišťování péče při směnných službách	48
	Hlášení sester o průběhu služby	49
	Písemné hlášení	49
	Ústní hlášení	50
	Organizace práce ošetrovatelského týmu	50
	Funkční zařazení a označení sester	51
6	Příjem, přeložení a propuštění nemocného	54
	Doporučení nemocného k hospitalizaci	54
	Příjem nemocného v nemocnici	54
	Příjem nemocného na ošetrovací jednotce	56
	Adaptace nemocného na hospitalizaci	56
	Etický kodex práv pacientů	57
	Právo nemocných na informace o vlastním zdravotním stavu	58
	Příjem dětí do nemocnice	59
	Adaptace dítěte na nemocniční prostředí	60

Překlad nemocného	60
Propuštění nemocného	61
7 Péče o pomůcky	63
Dezinfekce	63
Příprava dezinfekčních roztoků	64
Dezinfekce pomůcek z různých materiálů	66
Péče o prádlo	67
Sterilizace	67
Součásti sterilizace	67
Druhy sterilizace	68
Zajištění sterilních pomůcek na ošetrovací jednotce	70
8 Prevence nozokomiálních nákaz	73
Příčiny a prevence vzniku nozokomiálních nákaz	73
9 Stravování nemocných	76
Význam dietního stravování	76
Předpis stravy pro nemocné, dietní systém	76
Objednávání dietní stravy	78
Dodání jídla na ošetrovací jednotku	78
Servírování jídla	79
Sledování bilance tekutin	82
Příprava čajů	82
Odstraňování zbytků jídla	82
Úklid kuchyňky	83
Výživa kojence	84
Přirozená výživa	84
Umělá výživa	84
Odvary	85
Doplňky kojenecké stravy	85
Krmení kojenců	86
Krmení batolat	89
10 Uspokojování potřeb nemocného	90
O potřebách obecně	90
Rozdělení potřeb	90
Podstatné potřeby nemocného	91
Péče o přijímání ordinované diety	92
Péče o pravidelné vyprazdňování	92
Příspěvní sestry k pravidelnému vyprázdnění	93
Nácvik defekačního reflexu	94
Péče o správné dýchání	94
Nácvik správného dýchání	96
Podpora pohybové aktivity	97

Zajištění dostatečného spánku	98
Příčiny nespavosti	98
Pomoc sestry při zajištění dostatečného a nerušeného spánku	99
Podávání léků navozujících spánek	100
Odpočinek	101
Zmírňování a odstraňování bolesti	101
Charakteristika bolesti	101
Prožitek a popis bolesti	102
Co bolest zhoršuje	102
Pomoc sestry při zmírňování bolesti	103
Odstraňování bolesti	103
11 Ošetrovatelský proces	105
Získávání poznatků	106
Pozorování nemocného	106
Rozhovor s nemocným	110
Rozhovor s příbuznými	112
Rozhovor se spolupracovníky	113
Mimoslovní komunikace	113
Získávání informací při lékařské vizitě	114
Informace získané z dokumentace nemocného	114
Ošetrovatelská diagnóza	114
Ošetrovatelský plán a jeho realizace	115
Vyhodnocení výsledků poskytované péče	116
12 Obvazový materiál a obvazování	118
Obvazový materiál	118
Tkaniny	118
Vlákniny	120
Nové druhy obvazového materiálu	121
Látky ztužující obvazy	122
Postříkové obvazy	123
Dlahy a dýhy	123
Obvazování	123
Šátkové obvazy	124
Náplastové obvazy	130
Prakové obvazy	131
Obinadlové obvazy	133
Obvazy z pružné tkaniny	144
13 Lůžko pro nemocné a jeho úprava	152
Umístění lůžka v pokoji	153
Základní vybavení lůžka	153
Úprava lůžka	154
Stlaní prázdného lůžka	154

Stlaní lůžka s nemocným	157
Změny poloh nemocného na lůžku	159
Spolupráce s nemocným	160
Posouvání nemocného	161
Otáčení nemocného na bok	162
Přenášení nemocného	165
Posazování nemocného	167
Pomůcky doplňující lůžko	168
Pomůcky k úpravě polohy	168
Pomůcky usnadňující pobyt na lůžku	169
Pomůcky k zabezpečení nemocného	171
Pomůcky zpříjemňující nemocným pobyt na lůžku	172
Dětská lůžka a jejich úprava	174
Úprava některých poloh nemocných na lůžku	175
Pasivní polohy	175
14 Péče o hygienu nemocných	180
Péče o hygienu dospělých nemocných	180
Osobní a ložní prádlo	181
Čištění zubů a péče o dutinu ústní	181
Péče o zdravou dutinu ústní	181
Zvláštní péče o dutinu ústní	182
Ranní mytí, česání a stříhání nehtů	183
Hygiena soběstačných nemocných	184
Hygiena nemocných, kterým je třeba s mytím pomoci	184
Mytí nemocného na lůžku	186
Česání	188
Stříhání nehtů	188
Celkové umytí nemocného na lůžku	189
Hygienické vyprazdňování	190
Pokojev klobet	191
Použití podložní mísy	192
Použití močové láhve	193
Péče o inkontinentní nemocné	193
Péče o vlasy	195
Mytí vlasů chodícím nemocným	195
Mytí vlasů ležícím nemocným	196
Péče o kůži a prevence opruzenin a proleženin	198
Péče o kůži	198
Opruzeniny	198
Proleženiny	199
Odvšivování	204
Záznam o provedení hygienické péče	204
Péče o hygienu kojenců a batolat	205
Koupel kojence	205

Česání a péče o nehty	207
Přebalování kojence	207
Péče o hygienu batolete	208
Vážení a měření kojenců a batolat	208
Měření tělesné teploty kojenců a batolat	209
Cvičení	211
Příloha 1. Návik správného dýchání	214
Příloha 2. Ukázky kondičního cvičení vleže v poloze na zádech	217
Příloha 3. Ukázky rozhovorů zákyň 3. ročníku s nemocnými	221
Příloha 4. Z historie medicíny a ošetřovatelství	224
Literatura	227
Rejstřík	228